

KRIZOVÁ INTERVENCE 4.BLOK – HANDOUT

Mgr. Alena Olivová, Ph.D.

- DOMÁCÍ NÁSILÍ (DN)

- **Znaky:** Dlouhodobost, opakování, eskalace, rozdělení rolí, neveřejnost
- **Typy:** partnerské, generační / transgenerační, v sociálních či zdravotnických zařízeních

- TČ Týrání osoby ve společném obydlí (§ 199 TZ, bez oznamovací povinnosti)
 - Týrání svěřené osoby (§198 TZ, zde platí oznamovací povinnost, týká se násilí na dětech či znevýhodněných – např. seniorech, handicapovaných)

- Cyklus DN

1. Fáze namlouvání
2. Fáze napětí
3. Fáze násilí

(opakování cyklu – udobřování, líbánky, poté klid, opět pozvolná eskalace do násilného incidentu)

- Druhy DN

- fyzické (aktivní i pasivní)
- psychické
- ekonomické
- sociální
- sexuální
- stalking

- Genderové rozdíly

- Muž jako pachatel DN

- Majetnickost, žárlivost
- Genderová nerovnost

- Sexuální násilí
- Dvojitá tvář pro okolí a doma
- Agresivní sklony, závislí
- Disociální struktura osobnosti

- Žena jako pachatelka DN
 - Spíše verbální a psychické násilí
 - Agresivita častěji i veřejně
 - Žárlivost, nadměrná kontrola, manipulace skrze děti
 - Často psychické či neurologické obtíže

Zdravý vztah

- Rovnocennost a vyváženost
- Společné rozhodování
- Důvěra
- Pocit bezpečí
- Respekt osobních hranic, ale i tolerance a ochota ke kompromisu
- Závazek a loajalita
- Vzájemná podpora
- DOVEDNOST KOMUNIKACE, upřímnost

Nezdravý vztah

- Strach něco říct
- Popírání řečeného, ignorace pocitů
- Nereagování na potřeby druhého
- Pocity ohrožení
- Přehnaná kontrola, omezování
- Nepodpora v osobních potřebách, přáních
- Manipulace, vytváření pocitu vzájemné závislosti
- Vytváření pocitu viny

5 jazyků lásky (kniha Gary Chapman)

- pomůcka k vzájemnému porozumění
 - Společně strávený čas

- Slova ujištění
- Fyzický kontakt
- Služby pro druhého
- Dary

Komunikace s oběťmi DN

- Edukace
- „Denormalizace“ stavu
- Respekt klienta a jeho procesu, malé kroky
- Orientace v životní situaci
- Sociální opora
- Svépomocné skupiny a podpůrné skupiny
- Doporučení vyšetření lékaře
- Ohrožení – větší direktivita, vedeme k zajištění bezpečí (PČR, RZS, ...)
- Tvorba bezpečnostního plánu
 - příprava bezpečnostního balíčku (doklady oběti a dítěte – OP, RL, základní finanční obnos, doklady o pojištění, školní potřeby a dokumenty pro dítě, kreditní karty, zdravotní záznamy oběti a dítěte, osobní základní věci, léky, klíče, vizitky s organizacemi, které nabízejí pomoc)
 - mobil stále u sebe
 - signály se sousedy
 - únikový plán (jak, kam)
 - doklady o násilném jednání (foto, sms, ...)
 - poučení dětí o přivolání pomoci
 - poštu přesměrovat do P. O. Boxu
- **Formy pomoci obětem DN**
 - Materiálně
 - Právně (institut vykázaní – na 10 dní musí pachatel opustit společné bydlení, oběť kontaktuje intervenční centrum)
 - Psychicky
 - Organizace pomoci:

- BKB, Spondea
- Persefona, Magdalenium, DONA linka, ROSA
- OP
- Intervenční centra, Azylové domy
- OSPOD
- Peer služba Nenech mě bý-í-t

- **UMÍRÁNÍ A ÚMRTÍ**

- Kulturní stereotypy (naše pojetí smrti vs např. Mexiko)
 - Netabuizovat téma smrti, být otevřený s pacientem na téma smrti otevřeně mluvit
- Důležitý rituál rozloučení – pohřeb
- Pre finem / In finem / Post finem
- Fáze vyrovnávání se: E. Kübler-Ross (viz 1. blok)

- **Truchlení**

- Reakce na ztrátu
 - psychická, sociální, somatická
- Fáze truchlení:
 - 1. popření (často do pohřbu)
 - 2. chaotické emoce (do 3 měsíců)
 - 3. hledání a odpoutávání
 - 4. vytvoření nového vztahu k sobě a ke světu (do 1 roku, déle u smrti dětí a u vdov/ců)
- Abnormální truchlení (chronický zármutek, odložené truchlení, acting-in/out)

- **Smrt jako téma intervence**

- U umírajících
 - Naslouchání a provázení
 - Tělesný dotyk
 - Loučení se

- Nerozmlouváme, pomáháme přijetí a smíření

- U pečujících

- Projít fáze (ventilace)
- Legitimizace lítosti a smutku, ale i zátěže a úlevy
- Sociální opora a zvládací strategie
- Odkázání na vhodné organizace

- U dětí

- Cca od 9 let chápou konečnost
- Být pravdivý, ale neděsit
- Dovolit se rozloučit
- Nápomocné knížky:
 - Grollman – Slon v pokoji
 - Crowther – Návštěva malé smrti
 - Brown & Brown – Když dinosaurům někdo umře

- Kam odkazovat:

- Pečovatelské služby, domácí péče
- Mobilní hospice
- Osobní asistence
- LDN
- Psychoterapie
- Klára pomáhá (www.klarapomaha.cz)
- Dlouhá cesta (www.dlouhcesta.cz)
- Prázdná kolébka (www.prazdnakolebka.cz)
- Moje smrt (www.mojesmrt.cz)